

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 3

Vydána dne 23. února 1955

Cena Kčs. 1,—.

O B S A H:

(5.—7.) **5.** Nařízení o Řádu Klementa Gottwalda — za budování socialistické vlasti. — **6.** Nařízení, kterým se upravuje udělování čestného titulu „Hrdina Československé republiky“ a zakládají Řád rudé zástavy, Řád rudé hvězdy, medaile Za zásluhy o obranu vlasti a medaile Za službu vlasti. — **7** Nařízení o státních cenách Klementa Gottwalda.

5.**Vládní nařízení**

ze dne 8. února 1955

**o Řádu Klementa Gottwalda — za budování
socialistické vlasti.**

Vláda republiky Československé nařizuje se souhlasem presidenta republiky podle § 1 zákona č. 247/1949 Sb., o vyznamenáních a čestných uznáních:

Čl. I.

Nejvyšší řád Československé republiky ponese jméno Klementa Gottwalda. Název řádu „Řád budování socialistické vlasti“ se mění na „Řád Klementa Gottwalda — za budování socialistické vlasti“.

Čl. II.

Řád Klementa Gottwalda — za budování socialistické vlasti nese ve středu přední strany pěticípé hvězdy (čl. I. odst. 4 stanov připojených k vl. nař. č. 14/1953 Sb.) ražený kotouč s plastickou podobiznou Klementa Gottwalda.

Čl. III.

Ustanovení tohoto nařízení se vztahují též na dosud udělené řády.

Čl. IV.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou je všichni členové vlády.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.	Poláček v. r.
gen. arm. Dr. Čepička v. r.	Štoll v. r.
Kopecký v. r.	Uher v. r.
Ing. Jankovcová v. r.	Beran v. r.
Dr. Škoda v. r.	Jonáš v. r.
Barák v. r.	Reitmajer v. r.
Ing. Šimůnek v. r.	Smida v. r.
Dr. Kyselý v. r.	Dr. Bartuška v. r.
Plojhar v. r.	Dvořák v. r.
Dr. Šlechta v. r.	Dr. Kahuda v. r.
David v. r.	Málek v. r.
Đuriš v. r.	Maurer v. r.
Krajčír v. r.	Dr. Neuman v. r.
Krošnár v. r.	Nosek v. r.
Machačová v. r.	Pospíšil v. r.
Dr. Nejedlý v. r.	Ing. Půčik v. r.

6.

Vládní nařízení

ze dne 8. února 1955,

kterým se upravuje udělování čestného titulu „Hrdina Československé republiky“ a zakládají Řád rudé zástavy, Řád rudé hvězdy, medaile Za zásluhy o obranu vlasti a medaile Za službu vlasti.

Vláda republiky Československé nařizuje se souhlasem presidenta republiky podle §§ 1 a 7 zákona č. 247/1949 Sb., o vyznamenáních a čestných uznáních:

§ 1.

(1) K ocenění výjimečných zásluh o republiku spojených s vykonáním hrdinského činu nebo opětovných hrdinských činů zřizuje se čestný titul „Hrdina ČSR“.

(2) Čestný titul „Hrdina ČSR“ uděluje na návrh vlády president republiky, který vyznamenanému současně propůjčí Řád Klementa Gottwalda — za budování socialistické vlasti.

(3) Hrdina ČSR nosí zlatou hvězdu Hrdiny ČSR.

§ 2.

K ocenění zásluh o obranu republiky se zakládají:

1. řády:

- a) Řád rudé zástavy,
- b) Řád rudé hvězdy,

2. medaile:

- a) Za zásluhy o obranu vlasti,
- b) Za službu vlasti.

§ 3.

Řád rudé zástavy se propůjčuje za vynikající činnost k zvýšení bojeschopnosti ozbrojených sil, k upevnění obrany a bezpečnosti republiky, za vynikající velitelskou činnost, která měla rozhodující vliv na příznivý výsledek operace nebo bojové akce, za vynikající plnění bojových úkolů, iniciativu, osobní statečnost a vytrvalost v boji s nepřitelem.

§ 4.

Řád rudé hvězdy se propůjčuje za zvlášť úspěšnou činnost k zvýšení bojeschopnosti ozbrojených sil, zejména za vynikající vynálezy a technická zlepšení ve vojenství dosahující celostátního významu, nebo za zvlášť úspěšnou činnost k upevnění obrany a bezpečnosti republiky, zejména za zvýšení a zlepšení branné přípravy pracujících, jakož i za zvlášť úspěšné plnění bojových úkolů, osobní statečnost a vytrvalost v boji s nepřitelem.

§ 5.

Medaile Za zásluhy o obranu vlasti se propůjčuje za úspěšnou činnost, kterou byla podstatně zvýšena bojová připravenost ozbrojených sil, bezpečnost republiky nebo branná příprava pracujících, za odvážné a iniciativní činy spojené s nebezpečím vlastního života, které rozhodly o úspěšném splnění úkolů jednotky.

§ 6.

Medaile Za službu vlasti se propůjčuje za úspěšnou činnost k zvýšení bojové připravenosti ozbrojených sil, bezpečnosti republiky nebo branné přípravy pracujících, zejména za vynálezy a technická zlepšení důležitého vojenského významu, jakož i za odvážné a iniciativní bojové činy, které přispěly k úspěšnému splnění úkolů za ztížených podmínek.

§ 7.

Podrobnosti o podmínkách udělení čestného titulu „Hrdina ČSR“ a propůjčení řádů a medailí založených tímto nařízením, popis zlaté hvězdy Hrdiny ČSR a řádů a medailí, jakož i podrobnosti o jejich nošení jsou obsaženy v připojených stanovách, které jsou součástí tohoto nařízení.

§ 8.

(1) Věci čestného titulu „Hrdina ČSR“ a řádů a medailí založených tímto nařízením spravuje předseda vlády.

(2) Podávání a projednávání návrhů na udělení čestného titulu „Hrdina ČSR“ a na propůjčení řádů a medailí založených tímto nařízením upraví předseda vlády v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

§ 9.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou je všichni členové vlády.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.	Poláček v. r.
gen. arm. Dr. Čepička v. r.	Štoll v. r.
Kopecký v. r.	Uher v. r.
Ing. Jankovcová v. r.	Beran v. r.
Dr. Škoda v. r.	Jonáš v. r.
Barák v. r.	Reitmajer v. r.
Ing. Šimůnek v. r.	Smida v. r.
Dr. Kyselý v. r.	Dr. Bartuška v. r.
Plojhar v. r.	Dvořák v. r.
Dr. Šlechta v. r.	Dr. Kahuda v. r.
David v. r.	Málek v. r.
Đuriš v. r.	Maurer v. r.
Krajčír v. r.	Dr. Neuman v. r.
Krosnář v. r.	Nosek v. r.
Machačová v. r.	Pospíšil v. r.
Dr. Nejedlý v. r.	Ing. Púčik v. r.

Stanovy

čestného titulu „Hrdina ČSR“.

Čl. 1.

Čestný titul „Hrdina ČSR“ se uděluje tomu, kdo si získal výjimečné zásluhy o republiku, spojené s vykonáním hrdinského činu nebo opětovných hrdinných činů.

Čl. 2.

Čestný titul „Hrdina ČSR“ uděluje na návrh vlády prezident republiky a zároveň propůjčí vyznamenanému Řád Klementa Göttrwolda — za budování socialistické vlasti.

Čl. 3.

Hrdina ČSR dostane diplom o své poctě, zlatou hvězdu Hrdiny ČSR a řádovou knížku jako doklad k nošení hvězdy.

Čl. 4.

Zlatá hvězda Hrdiny ČSR má tvar plastické pěticípé hvězdy s rozpětím hrotů 29 mm.

Hvězda je ražena ze zlata, její povrch je leštěný. Ve středu hvězdy je zasazena menší rudě smaltovaná pěticípá hvězda. Na rubu hvězdy jsou písmena ČSR, nad nimi srp a kladivo, pod nimi matriční číslo. Hvězda se nosí na stuze barvy rudé, 38 mm široké a 30 mm dlouhé. Se stuhou je spojena zlatým závěsem. Závěs tvoří vodorovně položený palcát, připevněný na stuze a dvě vavřínové snítky zkřížené pod palcátem a spojené závěsným kroužkem s hvězdou. Stuha je zasazena horním okrajem do zlaté svorky.

Čl. 5.

Zlatá hvězda Hrdiny ČSR se nosí na levé straně prsou nade všemi československými vyznamenanými, po případě nad jejich stuhami, vždy in natura, před zlatou hvězdou Hrdiny práce.

Stanovy

Řádu rudé zástavy.

Čl. 1.

Řád rudé zástavy se propůjčuje mužstvu, poddůstojníkům, důstojníkům a generálům, svazkům a útvarům československé lidové armády a ozbrojených součástí ministerstva vnitra a jiným občanům, kteří projevili mimořádnou chrabrost, obětavost a odvahu v boji s nepřitelem lidově demokratické vlasti.

Čl. 2.

Řád rudé zástavy se propůjčuje

- a) jednotlivcům — za hrdinské činy spojené s nasazením vlastního života, za chrabrost, vytrvalost a odvahu v boji s nepřitelem lidově demokratické vlasti,
- b) velitelům a politickým pracovníkům — za vynikající řízení boje svazků a útvarů v útoku — za iniciativu při volbě okamžiku pro odvážný útok na nepřitele a jeho zničení při nepatrných ztrátách vlastního vojska, v obraně — za houževnatý a všestranný odpor nepříteli, který má číselnou převahu, za dovedné využití bojových prostředků, které jsou k dispozici a za rozhodný přechod do protiútoků,

- c) útvarům a svazkům — za vynikající bojové operace, které vedly přes houževnatý odpor nepřítele, ztráty a jiné nepříznivé podmínky k vítězství nad nepřítelem, které mu způsobily těžké ztráty, likvidovaly jeho úspěch nebo přispěly k úspěchu vlastních vojsk, což mělo rozhodující vliv na příznivý výsledek boje nebo operace.

Čl. 3.

Řád rudé zástavy propůjčuje na návrh vlády prezident republiky.

Čl. 4.

Za nové hrdinské činy a bojové zásluhy může být Řád rudé zástavy propůjčen opětovně.

Čl. 5.

Řád rudé zástavy se propůjčuje také generálům a důstojníkům z povolání za 20 let obětavé a poctivé práce při výstavbě československé lidové armády a ozbrojených složek ministerstva vnitra.

Čl. 6.

Zároveň s řádem dostane vyznamenaný řádovou knížku jako doklad k nošení řádu.

Čl. 7.

Řád rudé zástavy tvoří plastická pěticípá rudě smaltovaná hvězda s rozpětím hrotů 45 mm se zlatou středovou pěticípou hvězdou, podložená zlatými paprsky. Na rubu řádu je místo středové hvězdy namontován zlatý kotouč s písmeny ČSR a matričním číslem. Hvězda se nosí na stuze 38 mm široké a 55 mm dlouhé, barvy rudé, s dvěma tmavorudými proužky 3 mm širokými, na okrajích. Hvězda je spojena se stuhou zlatým závěsem, který tvoří vodorovně položený palcát připevněný na stuze a dvě vavřínové snítky zkřížené pod palcátem a spojené závěsným kroužkem s hvězdou.

Čl. 8.

Řád rudé zástavy se nosí na levé straně prsou za Řádem republiky. Nosí-li se jen stužka řádu, je napjata na pravoúhlé liště 10 mm široké a 38 mm dlouhé.

Stanovy Řádu rudé hvězdy.

Čl. 1.

Řád rudé hvězdy se propůjčuje mužstvu, poddůstojníkům, důstojníkům a generálům, svazkům, útvarům a jednotkám československé lidové armády a ozbrojených složek ministerstva vnitra a jiným občanům, úřadům, závodům a společenským organizacím za vynikající zásluhy o výstavbu ozbrojených sil a obranu československé republiky jak za války, tak i v míru.

Řád rudé hvězdy nelze propůjčit občanům, jejichž zásluhy nejsou přímo spojeny s činností v bojových akcích nebo s úspěšnou činností při výstavbě ozbrojených sil nebo při upevňování obrany republiky.

Čl. 2.

Řád rudé hvězdy se propůjčuje

- a) za vynikající bojovou činnost, která přispěla k značnému úspěchu našich vojsk za války,
- b) za jednotlivé bojové činy, vykonané při obraně vlasti v míru,
- c) za vynikající činnost zaměřenou k podstatnému zlepšení a zvýšení vojenské připravenosti pracujících československé republiky v celostátním měřítku,
- d) za vynikající vynálezy a technická zlepšení ve výzbroji a vojenské technice,
- e) za mimořádně úspěšnou činnost, která vedla k zvýšení bojové schopnosti ozbrojených sil a obranné schopnosti republiky.

Čl. 3.

Řád rudé hvězdy propůjčuje na návrh vlády prezident republiky.

Čl. 4.

Za nové hrdinské činy a bojové zásluhy může být Řád rudé hvězdy propůjčen opětovně.

Čl. 5.

Řád rudé hvězdy se propůjčuje také generálům a důstojníkům z povolání za 15 let obětavé a poctivé práce při výstavbě československé lidové armády a ozbrojených součástí ministerstva vnitra.

Čl. 6.

Zároveň s řádem dostane vyznamenaný řádovou knížku jako doklad k nošení řádu.

Čl. 7.

Řád rudé hvězdy tvoří plastická pěticípá rudě smaltovaná hvězda s rozpětím hrotů 45 mm. Do středu hvězdy je vsazen stříbrný kotouč s malým státním znakem. Rub je obdobný, v kotouči jsou však písmena ČSR a matriční číslo. Hvězda se nosí na stuze barvy rudé, která je 38 mm široká a 55 mm dlouhá. Na okrajích stuhy jsou tmavorudé proužky 3 mm široké, uprostřed stuhy je tmavorudý proužek široký 10 mm. Hvězda je spojena se stuhou stříbrným závěsem, který tvoří vodorovně položený palcát připevněný na stuze a dvě vavřínové snítky zkřížené pod palcátem a zavěšené do horního hrotu hvězdy.

Čl. 8.

Řád rudé hvězdy se nosí na levé straně prsou za Řádem rudé zástavy. Nosí-li se jen stužka řádu, je napjata na pravoúhlé liště 10 mm široké a 38 mm dlouhé.

S t a n o v y

medaile Za zásluhy o obranu vlasti.

Čl. 1.

Medaile Za zásluhy o obranu vlasti se propůjčuje mužstvu, poddůstojníkům, důstojníkům a generálům československé lidové armády a ozbrojených součástí ministerstva vnitra za osobní odvahu v boji, a to jak za války, tak při obraně nedotknutelnosti státních hranic nebo v boji s teroristy, vyzvědači a jinými nepřáteli vlasti.

Čl. 2.

Medaile Za zásluhy o obranu vlasti se propůjčuje

- a) za osobní odvahu, a to jak v přímém boji s nepřítelem, tak při řízení bojových akcí podřízených útvarů a jednotek za války,
- b) za osobní odvahu v přímém boji s bandou teroristů, která porušila v míru nedotknutelnost státních hranic, nebo za dovedné řízení bojové operace podřízených jednotek, která vedla k jejímu úplnému zničení,
- c) za osobní odvahu v přímém boji s ozbrojenou bandou nebo jednotlivou ozbrojenou skupinou ohrožující veřejný pořádek nebo při řízení boje podřízené jednotky, nebo za zabránění poškození státně důležitých objektů,
- d) za osobní odvahu spojenou s nasazením života při záchraně státně důležitých objektů před živelní pohromou.

Čl. 3.

Medaili Za zásluhy o obranu vlasti propůjčuje na návrh vlády prezident republiky.

Čl. 4.

Medaile Za zásluhy o obranu vlasti může být za hrdinské činy a odvahu propůjčena opětovně.

Čl. 5.

Medaile Za zásluhy o obranu vlasti se propůjčuje také generálům a důstojníkům z povolání za 10 let obětavé a poctivé práce při výstavbě československé lidové armády a ozbrojených součástí ministerstva vnitra.

Čl. 6.

Zároveň s medailí dostane vyznamenaný průkazku jako doklad k nošení medaile.

Čl. 7.

Medaile Za zásluhy o obranu vlasti má tvar kruhu o průměru 33 mm a je ražena z bílého kovu. Ve středovém kruhu na půdě mírně vypuklé je malý státní znak. Pod ním na vnějš-

ším pásu jsou písmena ČSR, nad ním pěticípá plastická hvězda, po obou stranách lipové ratolesti. Na rubu jsou dva palcáty shora věnčené vavřínovou ratolestí, svázané dvěma stuhami s nápisem „Za zásluhy o obranu vlasti“. Medaile se nosí na rudé stuze 38 mm široké a 55 mm dlouhé. Se stuhou je spojena závěsem, který tvoří dva zkřížené palcáty a dvě zkřížené vavřínové ratolesti. Na okrajích stuhy jsou tmavěrudé pruhy 3 mm široké, uprostřed je červený pruh 12 mm široký.

Čl. 3.

Medaile Za zásluhy o obranu vlasti se nosí na levé straně prsou před vyznamenáním Za zásluhy o výstavbu. Nosí-li se jen stužka, je napjata na pravoúhlé liště 10 mm široké a 38 mm dlouhé.

Stanovy medaile Za službu vlasti.

Čl. 1.

Medaile Za službu vlasti se propůjčuje mužstvu, poddůstojníkům, důstojníkům a generálům československé lidové armády a ozbrojených složek ministerstva vnitra a jiným občanům, kteří v boji s nepřáteli lidové demokratické vlasti přispěli svými iniciativními a smělymi činy spojenými s nebezpečím vlastního života k úspěchu bojových akcí ozbrojených sil nebo bezpečnostních orgánů, nebo kteří svými činy přispěli ke zvýšení obranné schopnosti republiky.

Čl. 2.

Medaile Za službu vlasti se propůjčuje

- a) za aktivní pomoc vojenským útvarům a jednotkám v boji s nepřáteli vlasti za války, která přispěla k úspěšnému splnění bojových úkolů,
- b) za iniciativní a smělé činy, které přispěly k splnění státně důležitého úkolu nebo k úspěšnému splnění bojových akcí v boji s narušiteli státních hranic, s vyzvědači a s nepřátelskými ozbrojenými skupinami,

- c) za vynikající úspěchy v přípravě vojsk a za iniciativní zlepšení výzbroje a bojové techniky vedoucí k podstatnému zvýšení bojové schopnosti ozbrojených sil a obranné schopnosti republiky.

Čl. 3.

Medaili Za službu vlasti propůjčuje na návrh vlády prezident republiky.

Čl. 4.

Medaile Za službu vlasti může být za hrdinské činy a odvahu propůjčena opětovně.

Čl. 5.

Medaile Za službu vlasti se propůjčuje také generálům a důstojníkům z povolání za 5 let obětavé a poctivé práce při výstavbě československé lidové armády a ozbrojených složek ministerstva vnitra.

Čl. 6.

Zároveň s medailí dostane vyznamenaný průkazku jako doklad k nošení medaile.

Čl. 7.

Medaile Za službu vlasti má tvar kruhu o průměru 33 mm a je ražena ze žlutého kovu. Na lici je malý státní znak umístěný v horní polovici, pod ním plastická pěticípá hvězda podložená srpem a kladivem. Po choub stranách jsou lipové ratolesti. Na rubu je vavřínová ratolest a nad ní nápis „Za službu vlasti“. Medaile se nosí na rudé stuze 38 mm široké a 55 mm dlouhé. Se stuhou je spojena závěsným kroužkem. Na okrajích stuhy jsou tmavěrudé pruhy 3 mm široké, uprostřed jsou dva červené pruhy 6 mm široké, vzdálené od sebe 4 mm.

Čl. 8.

Medaile Za službu vlasti se nosí na levé straně prsou před vyznamenáním Za vynikající práci. Nosí-li se jen stužka, je napjata na pravoúhlé liště 10 mm široké a 38 mm dlouhé.

7.

Vládní nařízení

ze dne 8. února 1955

o státních cenách Klementa Gottwalda.

Vláda republiky Československé nařizuje se souhlasem presidenta republiky podle § 7 zákona č. 247/1949 Sb., o vyznamenáních a čestných uznáních:

Čl. I.

Státní ceny se udělují napříště jako státní ceny Klementa Gottwalda. Vyznamenaným přísluší čestný titul „laureát státní ceny Klementa Gottwalda“.

Čl. II.

(1) Zřizuje se výbor pro státní ceny Klementa Gottwalda s komisemi pro obory vědy, techniky a umění.

(2) Výbor pro státní ceny Klementa Gottwalda hodnotí na základě posudků komisí návrhy na udělení státních cen Klementa Gottwalda, podané veřejnými institucemi, organizacemi nebo jednotlivci a předkládá je vládě.

(3) Výbor a komise jsou složeny z vynikajících představitelů vědy, umění a ostatních oborů tvůrčí činnosti. Členy výboru a komisí jmenuje a odvolává vláda.

Čl. III.

Ustanovení § 5 vládního nařízení č. 147/1950 Sb. se zrušuje.

Čl. IV.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou je všichni členové vlády.

Široky v. r.

Dr. Dolanský v. r.	Poláček v. r.
gen. arm. Dr. Čepička v. r.	Stoll v. r.
Kopecký v. r.	Uher v. r.
Ing. Jankovcová v. r.	Beran v. r.
Dr. Škoda v. r.	Jonáš v. r.
Barák v. r.	Reitmajer v. r.
Ing. Šimůnek v. r.	Smida v. r.
Dr. Kyselý v. r.	Dr. Bartuška v. r.
Plojhar v. r.	Dvořák v. r.
Dr. Šlechta v. r.	Dr. Kahuda v. r.
David v. r.	Málek v. r.
Đuriš v. r.	Maurer v. r.
Krajčír v. r.	Dr. Neuman v. r.
Krosnář v. r.	Nosek v. r.
Machačová v. r.	Pospíšil v. r.
Dr. Nejedlý v. r.	Ing. Púčik v. r.

